

ΕΤΟΣ 51οv

24 Αυγούστου 2003

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 34 (2621)

ΟΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ

«Εάν γάρ μυρίους παιδαγωγούς ἔχτε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας»

Στό σημερινό αποστολικό ανάγνωσμα ὁ ἀπ. Παῦλος διακρίνει τοὺς «ἐν Χριστῷ» παιδαγωγοὺς ἀπὸ τοὺς «πατέρας». Μὲ αὐτόν τὸν τρόπο θέλει νὰ δείξει τὴ μεγάλη ἀγάπη πού εἶχε γιὰ τοὺς Κορίνθιους, μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν ἰδιοτελή ἀγάπη ὀρισμένων «ἐν Χριστῷ παιδαγωγῶν» τοὺς, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦσαν νὰ τοὺς προσκολληθῶν στὸν ἑαυτό τους, διασπώντας τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀγάπη τοῦ ἀπ. Παύλου ἦταν ἀνιδιοτελής, θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι ἦταν φυσική, ὅπως εἶναι ἡ ἀγάπη τῶν γονέων πρὸς τὰ παιδιά τους. Αὐτὴ τὴ φυσική ἀγάπη ἐκφράζει στὴν ἐπιστολή του, ὅταν γράφει: «ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα». Οἱ διαφορὲς μεταξὺ τῶν «ἐν Χριστῷ παιδαγωγῶν» καὶ τῶν «πατέρων» ἐντοπίζονται ἀπὸ τὸν ἀπ. Παῦλο στὴν ἀγάπη καὶ στὴν ἐν Χριστῷ ἀναγέννηση. Ὁ «πατέρας» πραγματοποιεῖ «διὰ τοῦ Εὐαγγελίου» τὴ νέα γέννηση, τὴν ἐν Χριστῷ ἀναγέννηση τῶν ἀνθρώπων πού διακονεῖ, καὶ εἶναι γι' αὐτοὺς γεμάτος ἀπὸ ἀνιδιοτελή ἀγάπη ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ παρομοιασθεῖ μὲ τὴ φυσική ἀγάπη τῶν γονέων πρὸς τὰ παιδιά τους. Ὁ «παιδαγωγός» διδάσκει κάποιες πτυχὲς τῆς πίστεως στὸν ἤδη ἀναγεννημένο· οἰκοδομεῖ δηλαδή πάνω σὲ θεμέλιο πού ἔβαλε ἄλλος καὶ ἀγαπᾷ ὅπως οἱ δάσκαλοι τοὺς μαθητὲς τους.

Μὲ βάση τὸ σημερινό αποστολικό ανάγνωσμα θὰ δοῦμε ὀρισμένες πτυχὲς τοῦ σημαντικοῦ θεσμοῦ τῆς πνευματικῆς πατρότητας, γύρω ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἀκούγονται στὶς μέρες μας διάφορες ἀπόψεις.

Ἡ γέννηση διὰ τοῦ Εὐαγγελίου

Ἡ διαδικασία τῆς «ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» γέννησης «διὰ τοῦ εὐαγγελίου» εἶναι τὸ μυστήριο πού συνιστᾷ τὸ θεσμὸ τῆς πνευματικῆς πατρότητας. Πνευματικὸς πατέρας εἶναι αὐτός πού «γεννᾷ διὰ τοῦ Εὐαγγελίου», δηλαδή εἶναι αὐτός πού μὲ τὸ εὐαγγελικὸ κήρυγμα ἀλλοιάζει τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. Ὅταν λέμε ὅτι τὸ κήρυγμα τοῦ πνευματικοῦ πα-

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Α΄ Κορ. δ΄ 9–16)

Οἱ κακοπάθειες τῶν Ἀποστόλων

Ἀδελφοί, ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν, ὡς ἐπιθανατί-
 ουσ, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. Ἡμεῖς
 μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς
 ἐνδοξοί, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινώμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνητούμεν
 καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσὶ· λοιδορού-
 μενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν ὡς περικα-
 θάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίφημα ἕως ἄρτι. Οὐκ ἐντρέπον ὑμᾶς γράφο
 ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθεῶ. Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγούς ἔχητε ἐν Χρι-
 στῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννη-
 σα. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταὶ μου γίνεσθε.

τρός εἶναι εὐαγγελικό, σημαίνει ὅτι δέν κηρύσσει δικές του διδασκαλίες, ἀλλὰ μεταδί-
 δει στοὺς ἄλλους τὸ πλῆθος τῶν Ἀποστόλων, πού ἀνακαίνισε καὶ ἀνακαίνιζει τὸν ἴδιο.

Ὁ πνευματικὸς πατέρας δέν παραθεωρεῖ τὰ διανοητικὰ χαρίσματα τῶν ἀνθρώ-
 πων, τίς δεξιότητες καὶ τίς ἐπιδόσεις τους στοὺς διαφόρους τομεῖς τοῦ ἀνθρώπινου βί-
 ου. Σέβεται ὅλα τὰ χαρίσματα, ἀλλὰ ταυτόχρονα τὰ ἀξιολογεῖ ἀνάλογα μὲ τὸ σωτη-
 ριολογικὸ ἀποτέλεσμα. Γι' αὐτὸ στήν πνευματικὴ του διακονία προσπαθεῖ νά μὴν
 «κενώνει» τὸ σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ –δηλαδή, νά μὴ χάνει τὴν ἐνέργεια τοῦ σταυροῦ,
 πού εἶναι ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ– ἀντικαθιστώντας τὴν ἀπλότητα τοῦ κηρύγματος, πού εἶναι
 δυσνόητη γιὰ τὸ σαρκικό ἀνθρώπο, μὲ φανταχτεροὺς λόγους ἀνθρώπινης σοφίας. Ὁ
 πνευματικὸς πατέρας, ὅπως τὸν θέλει ἡ παράδοσή μας, γνωρίζει πολὺ καλὰ δύο
 πράγματα: Πρῶτον, ὅτι ὡς ἀνθρώπος εἶναι πεπερασμένος καὶ ὑποκείμενος στὴ φθο-
 ρά. Καὶ δεύτερον, ὅτι δέν ὑπάρχει τίποτε πιὸ καινούργιο μέσα στήν ἱστορία ἀπὸ τὸν Ἰη-
 σοῦ Χριστό, οὔτε πρόκειται νά ὑπάρξει. Γι' αὐτὸ ἀποστρέφεται τίς ματαιόδοξες πρωτο-
 τυπίες εἴτε στό πλῆθος, εἴτε στίς δραστηριότητες. Διότι ὁ ἀνθρώπος πού δέν ἐλκύεται ἀπὸ
 τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ἢ πού δέν ἀντιλαμβάνεται τὴν πρόσκληση τοῦ οὐρανοῦ
 Πατρός, δέν πρόκειται νά προσελκυθεῖ στήν Ἐκκλησία ἀπὸ τίς δικές μας ἐξυπνες με-
 θόδους. Ἐκτός καὶ ἂν τὸν ὀδηγήσουμε σὲ μιά ἰδιόρρυθμη σχέση μὲ τὴν Ἐκκλησία, ἢ
 ὁποία ὅμως δέν ἀναγεννᾷ τὴν ὑπαρξὴ του «διά τοῦ Εὐαγγελίου».

Ὁ ρόλος τοῦ πνευματικοῦ πατρός

Ὁ πνευματικὸς πατέρας δέν προσπαθεῖ νά προσκολληθεῖ στὸν ἑαυτό του τοὺς
 ἀνθρώπους. Δέ θέλει ὁ ἴδιος νά εἶναι τὸ κέντρο τῆς ζωῆς τους. Προσπαθεῖ νά τοὺς
 μάθει τὴν ὑπακοή καὶ τὴν ταπείνωση τοῦ Χριστοῦ· νά τοὺς βγάλλει ἀπὸ τὸν ἐγωκε-
 ντρισμὸ καὶ τὴν κενοδοξία· νά τοὺς μάθει νά στέκονται πνευματικὰ στὰ πόδια τους,
 πράγμα πού σημαίνει ὅτι τοὺς καθοδηγεῖ νά ἀποκτήσουν προσωπικὴ σχέση μὲ τὸ

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Ἀδελφοί μου, μοῦ φαίνεται ὅτι ὁ Θεός ἄφησε ἐμᾶς τοὺς Ἀποστόλους νὰ ἐμφανισθοῦμε τελευταῖοι, σάν καταδικασμένοι εἰς θάνατον διότι ἐγίναμε θέαμα εἰς τόν κόσμον, εἰς τοὺς ἀγγέλους καί εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἐμεῖς θεωρούμεθα μωροί χάριν τοῦ Χριστοῦ, σεῖς φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἐμεῖς ἀδύνατοι, σεῖς δυνατοί· σεῖς ἐνδοξοί, ἐμεῖς ἄσημοι. Ἔως αὐτὴ τὴν στιγμὴν καί πεινᾶμε καί διψᾶμε, εἴμεθα κακοντυμένοι, δεχόμεθα ραπίσματα, διάγομεν βίον πλανόδιον, κοπιᾶζομε ἐργαζόμενοι μὲ τὰ ἴδια μας τὰ χέρια. Ὅταν μᾶς βρίζουν, εὐλογοῦμεν, ὅταν μᾶς διώκουν, δείχνομεν ἀνοχήν, ὅταν μᾶς συκοφαντοῦν, μιλάμε εὐγενικά. Ἐγίναμε σάν σκουπίδια τοῦ κόσμου· κἀθάραμα ὄλων ἕως τῆ στιγμῆν αὐτήν. Δέν γράφω αὐτὰ διὰ νὰ σᾶς ντροπιᾶσω, ἀλλὰ διὰ νὰ σᾶς συμβουλεύσω ὡς παιδιὰ μου ἀγαπῆτά. **Διότι ἂν καί μπορῆ νὰ ἔχετε χιλιάδες παιδαγωγούς ἐν Χριστῷ, δέν ἔχετε πολλοὺς πατέρες,** διότι ἐγὼ σᾶς ἐγέννησα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μὲ τὸ Εὐαγγέλιον. Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ γίνεσθε μιμηταί μου.

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλα, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

Χριστό. Κι ὅταν ἀκόμη τοὺς ἴξει, ὅπως ὁ ἂπ. Παῦλος, «μιμηταί μου γίνεσθε», δέ θέλει νὰ τοὺς ὑποδουλώσει στὸν ἑαυτό του. Θέλει νὰ τοὺς διδάξει τὸν τρόπο τῆς ζωῆς πού ἐμπνέει ὁ Χριστός στοὺς ἀνθρώπους πού Τὸν ἀγαποῦν.

Ὁ ἂπ. Παῦλος περιέγραψε στοὺς Κορινθίους τὴν ἀποστολικὴ ζωὴ τονίζοντας τὰ σημεῖα πού ἔρχονταν σὲ ἀντίθεση μὲ τὴ δική τους ζωὴ. Οἱ Ἀπόστολοι δέν εἶχαν τὴν ἄνεση καί τὴν κοινωνικὴ προβολὴ τῶν Κορινθίων. «Ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν», γράφει, «πάντων περίψημα ἕως ἄρτι». Νικοῦσαν μὲ τὸ ἀγαθὸ τὸ κακό, μὲ τὸν καλὸ λόγον ἀντιμετώπιζαν τίς συκοφαντίες καί τίς ρητορίες. Παρὰ ταῦτα ὁ κόσμος τῆς ἀνομίας τοὺς θεωροῦσε σάν «τά σκουπίδια τοῦ κόσμου», σάν «τὸ ἀποσφόγγισμα τῆς κοινωνίας». Τὴν κατηγορία αὐτὴ δέν τὴν ἀπέρριπταν οἱ Ἀπόστολοι, ἀλλὰ τὴν ἔπαιρναν ἐπάνω τους.

Αὐτό, ἀλλήλωστε, εἶναι τὸ ἦθος καί ὁ ρόλος τῶν πνευματικῶν πατέρων. Νά εἶναι τὸ «ἀποσφόγγισμα τῆς κοινωνίας». Νά σηκώνουν ἐπάνω τους τὴν ἀνομία τοῦ κόσμου, γιὰ νὰ τὴν ἐξαλείφουν.

π. Θ.Α.Β.

24 Αὐγούστου 2003: ΚΥΡΙΑΚΗ Γ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
Εὐτυχοῦς ἱερομάρτυρος, μαθητοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου († β΄ αἰ.). Κοσμά τοῦ νέου ἱερομάρτυρος τοῦ Αἰτωλοῦ († 1779). Μετάθεσις εἰς Ζάκυνθον τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Διονυσίου ἐπισκ. Αἰγίνης.
Ἦχος: α΄ – Ἐωθ. Γ΄ – Ἀπόστ.: Α΄ Κορ. δ΄ 9-16 – Εὐαγγέλιον: Μαθ. ιζ΄ 14-23.
Ἡ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 31 Αὐγούστου, ΙΑ΄ Ματθαίου.
Ἀπόστολος: Ἐβρ. θ΄ 1-7 – Εὐαγγέλιον: Μαθ. ιη΄ 23-35.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Σειρά: «Θεωρία καί Πράξη»

1. **Η ΝΗΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.** Γιατί, πότε καί πώς νηστεύουμε. Τοῦ Μητρ. Ν. Σμύρνης Συμεών. Ἔκδοση Γ΄. (Σελίδες 144).
2. **ΜΙΚΡΑ ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.** Τοῦ νῦν Μητροπ. Ναυπάκτου Ἱεροθέου. (Σελίδες 144).
3. **Η ΠΑΝΟΠΛΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ.** Τοῦ ἀρχιμ. Γερβασίου Ραπτοπούλου. (Σελίδες 80).
4. **ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΕΙΣ ΧΡΙΣΤΟΝ** (Εἰσαγωγή στήν Παλαιά Διαθήκη). Τοῦ Γεωργίου Σωτηρίου. (Σελίδες 152).
5. **Ο ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ** (Εἰσαγωγή στήν Καινή Διαθήκη). Τοῦ ἰδίου. (Σελίδες 188).
6. **ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ.** Τοῦ νῦν Μητροπ. Ναυπάκτου Ἱεροθέου. (Σελίδες 216).
7. **Η ΕΛΠΙΔΑ.** (Σελίδες 152) καί
8. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ, οἱ θεόπνευστοι κήρυκες τοῦ Λόγου.** Τοῦ Γεωργίου Σωτηρίου. (Σελίδες 220).
9. **ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΡΡΩΣΤΙΑ** κατά τήν Ἁγία Γραφή καί τοὺς Πατέρες. Τοῦ ἀρχιμ. Βασ. Π. Μπακογιάννη. (Σελίδες 128).
10. **ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ καί οἱ κακοδοξίες τοῦ Παπισμοῦ.** Τοῦ ἀρχιμ. Γερβ. Ραπτόπουλου. (Σελίδες 256).
11. **ΤΟ ΙΕΡΟ ΕΥΧΕΛΑΙΟ. Φάρμακο ζωῆς καί σωτηρίας.** Τοῦ ἀρχιμ. Χρυσ. Π. Ἀβαγιανοῦ. (Σελίδες 104).
12. **ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ. Τί λέει ἡ Ψυχολογία. Ἡ θέση τῆς Ἐκκλησίας.** Τοῦ Εὐαγγ. Γ. Καρακοβούνη. (Σελίδες 88).
13. **ΠΛΑΝΕΣ ΚΑΙ Η ΑΛΗΘΕΙΑ.** Τοῦ Μητροπ. Ἡλείας Γερμανοῦ. (Σελίδες 144).
14. **ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ. Συνοπτική ἀναφορά στήν ἱστορία, τήν ἀξία καί τήν προσφορά του.** Τοῦ Μοναχοῦ Μωυσέως Ἀγιορείτου. (Σελίδες 120).
15. **Η ΘΥΡΑ ΤΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ. Ἱερά ἐξομολόγησις.** Τοῦ Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Γ. Σταυροπούλου. (Σελίδες 208).
16. **ΑΜΑΡΤΙΑ ΚΑΙ ΛΥΤΡΩΣΗ.** Τοῦ Γεωργίου Π. Σωτηρίου. (Σελίδες 216).
17. **ΙΕΡΑ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ.** Τοῦ Πρωτοπρ. Κων. Καλλινίκου. (Σελίδες 208).

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἐβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἱαοίου 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότις - Διευθυντής: Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ἐπί τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὅλο τόν κόσμο μέσω Ἰντερνετ: <http://www.apostoliki-diakonia.gr>